

ת"פ 40189/03/18 - מדינת ישראל נגד מ.ק.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 40189-03-18 מדינת ישראל נ' ק'(עציר)

בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל - המאשימה
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

מ.ק. - הנאשם
ע"י עו"ד מוסטפא יחיא

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של תקיפת קטין, איומים, החזקת סכין והיזק בזדון. ואלו הן הקביעות המרכזיות בהכרעת הדין:

על פי האישום הראשון, ביום 11.02.18 בשעות הבוקר הגיע הנאשם לביתה של גרושתו, ד' ק', במחנה הפליטים אxxא, שם היא מתגוררת עם ילדיהם המשותפים. הנאשם פגש בבנו פ' (יליד 2001) מחוץ לבית והודיע לו כי בכוונתו לטוס. כששאל פ' את הנאשם לאן בכוונתו לטוס, צעק עליו הנאשם, סטר לו ובעט בו וכתוצאה מכך נפל פ' והתגלגל במדרגות.

בהמשך עלה הנאשם לבית המשפחה, נכנס אל הבית והחל לצעוק על בתו ר' (ילידת 1998), דרש את הטלפון הנייד שלה כדי לשוחח עם גרושתו ד' ולאחר ששוחח איתה ודרש שתגיע מיד הביתה, הטיח את הטלפון ברצפה ושבר אותו. בהמשך, פנה הנאשם לנעול את דלת הבית. ר' ניסתה למנוע ממנו לעשות כן והנאשם דחף אותה והחל לשבור חפצים בבית.

בשלב זה עלה פ' אל הבית וביקש להיכנס. הנאשם פתח לו את הדלת ופ' התרחק ופנה למדרגות, הנאשם רדף אחריו, ירק לעברו והכה אותו בעצמה בחזהו. כתוצאה מהמכות נפל פ' פעם נוספת והתגלגל במדרגות. לא מיותר לציין, כי ידו של פ' נשברה זמן קצר קודם לכן והיתה מגובסת.

לאחר מכן, חזר הנאשם אל הבית, לקח לידיו סכין גדולה ומשוננת, דפק עמה על השולחן ואיים על ילדיו, פ' (יליד 2003), ר' (ילידת 2007) ור' באמרו "או שאני מת היום או שאני הורג אתכם" ובהמשך הכניס את הסכין לכיס מכנסיו.

בשלב זה הגיעה גרושתו של הנאשם ד' אל ביתה, יחד עם שכנים נוספים, וניסתה להיכנס לביתה הנעול. ר' בקשה לפתוח את הדלת, אך הנאשם חסם את דרכה, שלף את הסכין מכיסו והניף אותה לעברה. ר' נכנסה עם אחיה, פ' ור' לאחד מחדרי הבית והנאשם אחריהם הנאשם עם הסכין ואיים כי יהרוג את עצמו. ר' צעקה לנאשם לחדול ממעשיו והנאשם הכה אותה בפניה בכח והיא נפלה לרצפה ונחבלה בפניה. כשניסתה ר' לסגור את דלת החדר, נכנס הנאשם אל החדר הניף לעברה את הסכין ואיים עליה כשאמר "עכשיו אני דוקר אותך". פ' ניגש לנאשם על מנת למנוע ממנו לפגוע בר' והנאשם דחף אותו אל הקיר וגרם לו לכאב.

לאחר מכן, פתחה ר' לאמה את דלת הבית ויחד עמה נכנסו הבן פ' והשכן נ.ג. כשהבחין הנאשם בפ' הוא זרק לעברו מנורת שולחן אשר נשברה. השכן נ' ביקש לדבר עם הנאשם, וזה בתגובה הניף לעברו את הסכין ואיים עליו מלהתקרב לעברו. בטרם עזב את הבית איים הנאשם כי עוד ישוב.

על פי האישום השני ביום 03.09.17, במהלך חג הקורבן, היה פ' עם אחיו פ' (יליד 1996) ועם הנאשם בנגרייה בעטורות. הנאשם התעצבן מסיבה לא ברורה, הרים קרש ובו מסמרים והכה באמצעותו את פ' ברגליו. כתוצאה מהמעשים נגרמו לפ' חבלות, שפשופים ופצעים בירכו והוא נזקק לטיפול רפואי.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לריבוי האירועים ולחומרתם, וכן לנזק הנפשי שנגרם לילדי הנאשם בשל המעשים ובשל מתן העדות. לאור אלה ביקשה לקבוע מתחמי ענישה נפרדים לשני האישומים ולגזור על הנאשם עונש כולל של 36 חודשי מאסר בפועל ולהפעיל מאסר מותנה שלחובת הנאשם, וכן להטיל עליו מאסר מותנה מרתיע ופיצוי למתלוננים.

ב"כ הנאשם הפנה לחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה ביחס לנאשם מיום 22.04.18 ולכך שעברו הפלילי של הנאשם אינו מן החמורים, על אף מאפייני אישיותו. כמו כן הפנה ב"כ הנאשם לכך שמדובר באירועים ממוקדים ולא בהתעללות מתמשכת וכי על אף שנשמעו הראיות בתיק, הנאשם הודה ולקח אחריות במסגרת פרשת ההגנה. לאור אלה, מפאת גילו ומצב בריאותו ביקש להקל עם הנאשם ולהטיל עליו עונש מאסר שלא יעלה על שנת מאסר.

ביום 17.1.19 הגיש ב"כ הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו, ממנה עולה כי הנאשם סובל מספר שנים מסכיזופרניה וצורך סמים. עוד עולה מחוות הדעת, כי כחודש לאחר הארוע מושא האישום הראשון אושפז הנאשם במצב פסיכוטי. עורך חוות הדעת העריך כי השיפוט של הנאשם בעת ביצוע המעשים היה לקוי, בשל מצבו הנפשי וצריכת סמים, אך למרות זאת הבחין בין מותר לאסור והיה אחראי למעשיו.

הנאשם ביקש בדבריו האחרונים לפני לומר כי הוא אדם חולה וביקש כי אתחשב בכך.

מתחם העונש ההולם

ראשית אומר כי ראיתי לקבוע מתחם עונש אחד למכלול מעשי הנאשם. אמנם מדובר בשני אירועים נפרדים, אך הם בוצעו בפרק זמן קצר ויש להם קרבן משותף.

הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות במספר עבירות של תקיפת קטין בידי אחראי, איומים, היזק בזדון והחזקת סכין. במסגרת האישום הראשון, הגיע הנאשם לבית בו מתגוררים ילדיו, הכה את בנו פ', סטר לו, בעט בו והפילו במורד המדרגות, וכל זאת כאשר ידו שבורה ומגובסת. בהמשך הכה את בתו ר', דחף אותה והפילה לרצפה וכן דחף את בנו פ'.

אל הקיר. לצד אלה לקח הנאשם סכין גדולה לידיו ואיים על ילדיו ר', פ' ור' (בת ה-11 בלבד), כאשר אמם של הילדים שומעת את הנעשה מחוץ לדלת ביתם. גם לאחר שגרושתו של הנאשם נכנסה לבית עם אחרים, המשיך הנאשם להשתולל, איים, זרק חפצים ואחז בסכין עד שיצא מן הבית. במסגרת האישום השני, מספר חודשים קודם לאישום הראשון, הכה הנאשם את בנו פ' ברגליו באמצעות קרש ובו מסמרים וגרם לו לחבלות שהצריכו טיפול רפואי.

מדובר באלימות קשה וחסרת פשר, אשר החלה ללא כל התגרות או סיבה נראית לעין והופנתה אל כל ילדיו של הנאשם.

מעשי אלימות גורמים לפגיעה בביטחון הקורבן באוטונומיה שלו ובכבודו. כאשר האלימות נעשית בתוך התא המשפחתי, מתווספת לכך פגיעה משמעותית במסגרת המשפחתית וביציבותה. הפגיעה הגופנית היא קשה, אך חמורה יותר היא הפגיעה הנפשית שנגרמת לבני המשפחה כתוצאה מהפיכת בית המגורים, המקום בו אמור אדם להרגיש ביטחון ושלווה, לזירת אלימות ופחד.

ר' למשל ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית היא כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרת ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג... נפוצות של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבתות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

וכן ר' ע"פ 4596/98 פלונית נ' מדינת ישראל:

"יש לקבוע כי ענישה גופנית כלפי ילדים או השפלתם וביזוי כבודם כשיטת חינוך מצד הוריהם, פסולה היא מכל וכל, והיא שריד לתפיסה חברתית-חינוכית שאבד עליה הכלח. הילד אינו רכוש הורה; אסור כי ישמש שק אגרוף, בו יכול ההורה לחבוט כרצונו, כך גם כאשר ההורה מאמין בתום לב שמפעיל הוא את חובתו וזכותו לחינוך ילדו. הילד תלוי בהורה, זקוק לאהבתו, להגנתו ולמגעו הרך. הפעלת ענישה הגורמת לכאב ולהשפלה אינה תורמת לאישיותו של הילד ולחינוכו, אלא פוגעת היא בזכויותיו כאדם. היא פוגעת בגופו, ברגשותיו, בכבודו ובהתפתחותו התקינה. היא מרחיקה אותנו משאיפתנו לחברה נקייה מאלימות. אשר על כן, נדע כי שימוש מצד הורים בעונשים גופניים או באמצעים המבזים ומשפילים את הילד כשיטת חינוך, הינו אסור בחברתנו כיום".

במקרה זה, האלימות בה נהג הנאשם באישום הראשון הוחמרה במידה ניכרת בכך שהנאשם עשה שימוש בסכין על מנת לאיים על ילדיו, כי יהרוג אותם או יתאבד. אין ספק, כי הדבר העצים את הפגיעה בהם ויותר בהם חותם גם בעתיד. גם אם איום בהתאבדות אינו מהווה איום מבחינת לשון החוק, לא תתכן מחלוקת כי כאשר הורה מאיים על ילדיו כי יתאבד, הדבר מטיל עליהם אימה, אך לאור העובדה שהרשעת הנאשם בעבירת האיומים מבוססת על האמירה כי ירצח את ילדיו, הדברים נאמרים למעלה מן הצורך.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון את עצמת האלימות בה נקט הנאשם, החבלות שנגרמו לילדיו והמחשת האיומים באמצעות נפנוף בסכין לנגד פניהם של ילדיו. מנגד, אביא בחשבון כי מדובר בשני ארועים ממוקדים, ולא באלימות מתמשכת. לאור אלה, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם הוא מאסר, לתקופה שבין שנה וחצי ועד שלוש וחצי שנים.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירות

הנאשם יליד 1965. לחובתו מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2009 הורשע באיומים ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2010 הורשע בתקיפה, ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2014 הורשע באיומים והיזק לרכוש ונדון למאסר מותנה, תוך שמאסר מותנה שהיה לחובתו הורחב.

בשנת 2015 הורשע בהפרעה לשוטר ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2016 הורשע בהחזקת סכין ונדון לשלושה שבועות מאסר ושלושה חודשי מאסר על תנאי, שלא לעבור עבירות של החזקת סכין או איומים. מאסר מותנה זה הוא חב הפעלה בשל הרשעתו של הנאשם בתיק שלפני.

הוגשו מטעם הצדדים שתי חוות דעת פסיכיאטריות בעניינו של הנאשם, האחת על ידי הפסיכיאטר המחוזי והשניה על ידי פסיכיאטר מטעמו.

מחוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי עולה, כי הנאשם מתאפיין בקווי אישיות אנטי סוציאליים, המתבטאים במעורבות חוזרת ונשנית בארועי אלימות שונים. עורך חוות הדעת הפנה לכך שהנאשם אמנם טופל נפשית, אך הטיפול נועד להרגעה ולא מעבר לכך. נקבע, כי הנאשם היה אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין.

חוות הדעת הפרטית שהוגשה מטעם הנאשם מפרטת את הרקע הרפואי שלו ואת הבעיות הנפשיות מהן סבל לאורך השנים. עולה מחוות הדעת, כי בסמוך למעשים מושא האישום חלה החמרה במצבו הנפשי של הנאשם, משום שהפסיק לקחת תרופות וצריך סמים. עם זאת, אין מחלוקת כי בעת ביצוע המעשים הנאשם היה מודע לפסול שבמעשיו וכי בעת עריכת חוות הדעת כי הבחין בין מותר לאסור והיה כשיר לעמוד לדין.

גם אם אקבל שהנאשם סובל מבעיה נפשית, לא ראיתי כי היה בה כדי להשפיע על יכולתו להמנע מעשיית המעשים, ולהשפיע על קביעת המתחם. אזכיר את אשר הערתי בהכרעת הדין, כי במהלך עדותו הפנה הנאשם למצבו הנפשי כתשובה כללית לקשיים שבעדותו או התנהגותו, וכי התרשמתי שהדבר נעשה באופן מניפולטיבי, תוך העצמת הבעיות האובייקטיביות מהן הוא סובל. עוד אציין, כי גם מחוות דעתו של מומחה ההגנה עולה, כי מצבו הנפשי של הנאשם הושפע מצריכת סמים - וקשה לראות בכך נסיבה מקלה. עם זאת, אתן לעניין זה משקל בקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם.

אציין ביחס למשקלה של חוות הדעת שהוגשה מטעם הנאשם, כי לאחר שנתנה סיום שמיעת הראיות, ביום 9.7.18, ביקש ב"כ הנאשם ארכה לשם הגשת חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו - ומטעם זה נדחה שימוע הכרעת הדין ליום

16.9.18. גם לאחר מועד זה עיכבתי את שימוע גזר הדין מספר פעמים, לתקופה מצטברת של ארבעה חודשים מאז לצורך זה (ר' החלטות מימים 25.10.18, 11.12.18 ו- 30.12.18). ניתן להניח, כי לו אכן היה הנאשם סובל מבעיה נפשית ממשית, לא היתה נדרשת חצי שנה על מנת להציג בעניין זה חוות דעת.

דין והכרעה

מרבית שיקולי הענישה פועלים לחובת הנאשם: הנאשם לא קיבל אחריות למעשיו אלא כפר בעיקרם, וניכר בו כי אינו מודע לחומרת מעשיו או לפגיעתם בבני משפחתו, והדבר נכון גם ביחס למעשים בהם הודה.

כפירתו של הנאשם הביאה לכך, שבני משפחתו, ובכללם בתו ר' בת ה- 11 ובנו פ' בן ה- 14, נאלצו להעיד מול אביהם בבית המשפט - מעמד אשר אף ילד אינו אמור לעמוד בו, ובמיוחד לא ילדים בגיל כה צעיר, אשר הקושי הכרוך במתן העדות ניכר בהם, כפי שפרטתי בהכרעת הדין. אדגיש, כי לא אחמיר עם הנאשם בשל כפירתו, שהרי זו זכותו של כל נאשם. ועם זאת, הודאה וקבלת אחריות הם נתונים בעלי משקל רב לזכותו של נאשם, ובמיוחד בתיקי אלימות במשפחה, ונתונים אלו אינם מתקיימים בנאשם.

מעבר לכך, לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעבירות דומות, בגין נדון למספר מאסרים מותנים ומאסר קצר אחד. כמו כן, בעת ביצוע המעשים היה לחובתו מאסר מותנה של שלושה חודשים, אשר לא הרתיעו מלבצע את העבירות.

עם זאת, אביא בחשבון בצד הקולה את מצבו הנפשי של הנאשם, אשר כאמור סובל מבעיות נפשיות, גם אם בעצמה פחותה מאשר טען, ולא אמצה איתו את הדין, חרף מכלול הנסיבות המחמירות אותן סקרתי למעלה.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. עשרים ושבעה חודשי מאסר בפועל. המאסר ימנה מיום מעצר הנאשם, 2.3.18.
- ב. מפעיל מאסר מותנה של שלושה חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 37062-03-13 ביום 22.9.16. עונש זה יופעל במצטבר לעונש המאסר שבסעיף א', כך שסך הכל ירצה הנאשם שלושים חודשי מאסר.
- ג. שמונה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת תקיפה נגד בן משפחה תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת איומים או היזק לרכוש נגד בן משפחה או החזקת סכין תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ל' אדר א' תשע"ט, 07 מרץ 2019, במעמד הצדדים.